

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2023/24:40

Onsdagen den 5 juni

§ 1 Rättsliga och inrikes frågor

Statsrådet Maria Malmer Stenergard

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 4–5 mars 2024

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 13–14 juni 2024

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar dagens sammanträde för öppnat. Kul att se er alla i en liten paus i valrörelsearbetet för dessa viktiga frågor! Vi har en diger dagordning med fyra olika statsråd.

Jag hälsar statsrådet Maria Malmer Stenergard med medarbetare välkomna. Vi börjar med återrapporten. Vill statsrådet säga någonting om återrapporten?

Anf. 2 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M):

Jag har inget ytterligare att tillägga om det inte finns några frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor, och då tackar vi för informationen.

Vi går vidare till information och samråd inför möte i rådet. Den första punkten på statsrådet Malmer Stenergards dagordning är dagordningspunkt 5, Framtiden för EU:s viseringspolitik.

Anf. 4 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru ordförande! Grattis till den nya rollen och god morgon! En av punkterna på rådsmötet handlar om framtiden för EU:s viseringspolitik. Viseringspolitiken handlar framför allt om vilka länders medborgare som ska kunna resa viseringsfritt till Schengenområdet. Den kan också handla om olika former av viseringsförenklingar för vissa tredjeländer, antingen inom ramen för gällande regelverk eller genom särskilda avtal mellan EU och tredjeland. Snabbare handläggning av viseringsansökningar och nedsatt viseringsavgift är exempel på sådana viseringsförenklingar.

Att resa viseringsfritt eller åtnjuta förenklingar uppfattas av många tredjeländer som mycket eftertraktat. Viseringspolitiken används därför även som ett verktyg för att knyta enskilda länder närmare EU. Den används också som ett påtryckningsmedel för att åstadkomma ett förbättrat återvändandesamarbete med tredjeländer.

Förra året registrerades 1,1 miljoner asylansökningar i hela EU. Av dessa är cirka 20 procent från viseringsfria länder. Under det belgiska ordförandeskapet har viseringsfrågor fått stor uppmärksamhet. I rådet har beslut fattats om ett förhandlingsmandat för revideringen av den så kallade suspenderingsmekanismen, vilket också är någonting som regeringen lyfte under det svenska ordförandeskapet.

Diskussioner om viseringspolitikens framtid har förts i viseringsarbetsgruppen och på Scifa. Inför RIF-rådet har det belgiska ordförandeskapet presenterat ett diskussionsunderlag som innefattar både interna och externa aspekter av viseringspolitiken. Frågor som tas upp är bland annat behovet av bättre statistik på området, hur viseringsfria tredjeländer ska förmås anpassa sin viseringspolitik till EU:s och om behovet av att den nya kommissionen i samarbete med rådet utvecklar en EU-strategi om viseringspolitiken.

Regeringen välkomnar att det belgiska ordförandeskapet har tagit upp viseringspolitikens framtid för diskussion på ministernivå. Möjligheten för tredjelandsmedborgare att göra kortvariga besök till Schengenområdet är viktig. Samtidigt måste koordinerade åtgärder vidtas för att motverka ogrundade asylansökningar och missbruk av Schengenviseringar i syfte att arbeta olovligt.

För att detta ska vara möjligt behöver statistiken över viseringsmissbruk bli bättre. Tredjeländer i EU:s närområde som åtnjuter viseringsfrihet måste fortsätta att aktivt anpassa sin viseringspolitik till EU:s så att inte dessa länder utnyttjas som en väg in i EU för irreguljär migration. Det är också viktigt att beslut om viseringsfrihet grundas på heltäckande konsekvensanalyser som beaktar migrations- och säkerhetsrisker.

Regeringen välkomnar ordförandeskapets förslag att den nya kommissionen i samarbete med rådet utvecklar en gemensam strategi för EU:s viseringspolitik. Det är viktigt att målsättningarna för viseringspolitiken är tydliga och att hänsyn tas till såväl utrikespolitiska som rättsliga och inrikes aspekter.

Anf. 5 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Vänsterpartiet har tidigare när vi har diskuterat detta fört fram att det närmast blir en utpressningssituation mot tredjeländer. Jag syftar då på det som står här om visering som incitament för samarbete med tredjeländer.

Jag tänker inte anmäla någon avvikande ståndpunkt, men jag vill ändå påpeka att vi inte tycker att detta är rätt väg att gå för att få ett bra återvändande att använda den här typen av incitament. Det vi behöver göra är att jobba mer med tredjeländer med återvändandepolitiken. Det fungerar inte alltid så bra, och ibland fungerar det inte så bra på grund av att EU-landet brister när man återvisar någon utan att ha ordentlig kontakt med landet som personen förvisas till.

Vi tycker att det finns väldigt mycket att göra här och att viseringsincitament inte är rätt väg att gå. Men jag kommer inte att anmäla någon avvikande ståndpunkt i dag.

Anf. 6 JACOB RISBERG (MP):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för dragningen! Jag vill instämma i det Ilona har tagit upp här om tredjeländerproblematiken.

Jag vill också ställa en fråga till statsrådet, som gäller ett specifikt land. Det är Israel, som i dag har visumfrihet till EU. Det gäller både israeliska medborgare som bor inom det som vi respekterar som en del av Israel men även bosättare. Det här har varit ett problem med tanke på de senaste snart åtta månadernas krigföring i Gaza. Vi måste hitta möjligheter att sätta press på Israel.

Viseringsfrihet är någonting som inte ens USA har vad gäller Israels medborgare, men EU envisas med att ha det. Är det en fråga som kommer att lyftas huruvida man ska se över viseringsfriheten för just Israel med tanke på vad som sker just nu i konflikten? Och framför allt: Kan man föra någon form av dialog vad gäller viseringsfrihet för olika typer av medborgare – de som är illegala bosättare och de som är reguljära israeler?

Anf. 7 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru ordförande! Tack för frågorna och synpunkterna! Jag uppfattade ingen fråga från Ilona Szatmári Waldau.

När det gäller frågan om Israel ska jag ärligt säga att jag inte har hört att den frågan kommer att diskuteras. Det är inte heller någonting som har diskuterats inom regeringen.

Anf. 8 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Tack, statsrådet, för både dragning och svar! Jag glömde att tacka för dragningen. Jag tycker att Jacob Risberg ställde en väldigt bra fråga. EU, eller ministerrådet, har fattat beslut om sanktioner mot vissa israeler, framför allt vissa av de illegala aggressiva bosättarna. Det blir väldigt konstigt om man har sanktioner mot vissa personer i Israel men samtidigt viseringsfrihet. Borde inte sanktionerna påverka viseringarna?

Jag vet inte om de här personerna är berörda, men jag skulle gärna vilja veta hur det här hänger ihop. Det vore konstigt om man i samband med viseringspolitiken inte diskuterade frågan när EU har infört sanktioner mot vissa, framför allt aggressiva bosättare.

Anf. 9 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M):

Ordförande! Jag har som sagt inte hört någon lyfta denna aspekt över huvud taget, Ilona Szatmári Waldau, i samband med att vi har haft diskussioner om visering. Vi får naturligtvis lyssna in noggrant på RIF-rådet. Frågan om sanktioner ligger som bekant inte i vår rådskonstellation. Jag ser inte framför mig att frågan kommer upp, men vi får lyssna. Regeringen har inte för avsikt att lyfta detta under diskussionen.

Anf. 10 Ämnesrådet JOHANNA PEYRON:

Det finns ingenting kring Israel som är uppe till diskussion. Jag skulle bara vilja säga att när man nu tittar på suspenderingsmekanismen och förslagen där finns det förslag om att man också ska titta på MR-situationen i de länder som är viseringsfria. Dessa förslag är inte färdigförhandlade, men det är i alla fall en parameter. Israel har dock inte varit uppe till diskussion.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Migrations- och asylpakten: genomförande.

Anf. 12 Statsrådet MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Fru ordförande! På dagordningen finns en punkt om genomförandet av migrations- och asylpakten, vilket också var temat för en ministerkonferens som jag deltog i den 29 och 30 april.

Asylrättsakterna i pakten är nu äntligen formellt antagna och kommer att träda i kraft den 11 juni 2024. Medlemsstaterna har sedan två år på sig att anpassa sin lagstiftning och sina processer till de nya reglerna.

Utöver det arbete som sker på nationell nivå kommer också mycket arbete med genomförandet att ske på EU-nivå. På mötet kommer det belgiska ordförandeskapet att ge en uppdatering av arbetet med genomförandet, och kommissionen kommer att presentera den gemensamma genomförandeplanen som ska ligga till grund för genomförandearbetet. Planen ska bland annat ange vilka områden som måste anpassas till det nya systemet.

Dagordningspunkten är en lägesrapport, men det är troligt att medlemsstaterna kommer att ges möjlighet att kommentera. Regeringen kan i så fall framhålla att vi välkomnar att asylrättsakterna i migrations- och asylpakten har antagits och att korrekt genomförande i alla medlemsstater är avgörande för att systemet ska fungera.

Det kommer att krävas ett omfattande arbete för att genomföra det vi har kommit överens om. Regeringen välkomnar därför kommissionens arbete med genomförandet och att det ska ske en återkommande uppföljning och diskussion i rådet.

Det är tydligt att det finns en stor vilja och ett stort engagemang hos medlemsstaterna när det gäller att lyckas med genomförandet. Det är viktigt att vi behåller detta momentum och att vi fortsätter att hålla uppe trycket i frågan.

Anf. 13 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack till statsrådet för dragningen! När det gäller migrationspakten har Vänsterpartiet röstat nej till den. I Sverige, här i riksdagen, har vi också sagt att vi inte står bakom den eftersom den både är en inskränkning av rätten att söka asyl och är någonting som äventyrar rätts-säkerheten för människor på flykt.

Det enda inom pakten som vi står bakom är det så kallade krisdirektivet. Nu är pakten beslutad, och det handlar om implementeringen. Jag inser att det är svårt att stoppa den, men jag vill ändå anmäla en avvikande ståndpunkt med hänvisning till tidigare avvikande ståndpunkter. Vänsterpartiet kommer att följa implementeringen noggrant så att detta blir det bästa möjliga utifrån de dåliga förutsättningarna.

Anf. 14 JACOB RISBERG (MP):

Ordförande! Tack, statsrådet, för dragningen! Jag instämmer i det som Vänsterpartiet sa i frågan, och jag har inte mer att tillägga än så.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12 b, Genomförandebeslut om förlängning av det tillfälliga skydd som infördes genom genomförandebeslut.

Anf. 16 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru ordförande! Som ni känner till aktiverades massflyktsdirektivet den 4 mars 2022, vilket innebär att personer som flyr från Ukraina får tillfälligt skydd i EU. Aktiveringen av massflyktsdirektivet gällde inledningsvis i ett år men har därefter förlängts, senast genom beslut i rådet i oktober förra året. Aktiveringen gäller nu till mars 2025.

Kommissionens och rådets rättstjänst har bedömt att ytterligare en förlängning ska kunna ske om situationen i Ukraina kvarstår. Kommissionen har nu avisat att förslag till beslut om förlängning av direktivet till mars 2026 ska presenteras efter Europaparlamentsvalet.

Under den här dagordningspunkten väntas rådet nå en politisk överenskommelse om förlängning. Själva förlängningsbeslutet förväntas fattas formellt senare i juni.

Vi kan tyvärr inte se några tecken på en rysk nedtrappning. Ryssland fortsätter med sina riktade attacker mot civila och civil infrastruktur, och den humanitära situationen försämras kontinuerligt. Vi måste fortsätta att erbjuda ukrainare skydd i EU. Regeringen stöder därför en förlängning av massflyktsdirektivets aktivering ytterligare ett år till mars 2026 och ställer sig bakom den politiska överenskommelsen.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag ska för formens skull understryka att detta blir en informationspunkt. Tanken är att vi sedan tar detta via ett skriftligt samråd i början på nästa vecka, när vi också har dokument att utgå ifrån. Det blir helt enkelt också närmare rådsmötet. Detta nämndsammanträde har vi ju ganska långt i förväg jämfört med rådet.

Anf. 18 JACOB RISBERG (MP):

Ordförande! Jag vill bara understryka hur pass viktigt det är att beslutet fattas så snart som möjligt.

Jag har märkt när vi har varit på besök, bland annat i Lund på universitet, hur problematiskt det är med försörjningen för studenter som vill söka sig till universitet från Ukraina. De vet i dagsläget inte om de vågar söka sig till kommande kurser för att direktivet tar slut i mars nästa år. Det är alltså viktigt att få detta på plats så snart som möjligt.

Anf. 19 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M):

Det är glädjande att det finns en stor uppslutning bakom detta. Jag vill bara tillägga att Sverige har en speciell konstruktion som gör att även den dag när massflyktsdirektivet upphör finns det möjlighet till uppehållstillstånd i ytterligare två år. Vi har inte ett sådant abrupt slut som

2023/24:40
5 juni

många andra länder har, vilket jag tycker var klokt av dem som en gång genomförde detta.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Det var statsrådets sista punkt för i dag. Vi önskar er en fortsatt trevlig dag.

Anf. 21 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M):

Tack detsamma!

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Gunnar Strömmer med medarbetare varmt
välkomna.

Statsrådet vill säga något allra först, och vi tar det på en gång.

Anf. 23 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Eftersom alla parter på olika sätt har varit involverade i processen när
det gäller Sveriges anslutning till Europeiska åklagarmyndigheten Eppo
tänkte jag följa upp med att säga följande. Som ni känner till har riksdagen
ställt sig bakom en anslutning, och i dag har regeringen fattat beslut om att
notifiera, meddela, kommissionen att vi är på gång.

Det var den 29 maj som riksdagen antog nödvändiga lagändringar för
en svensk anslutning, och dagens beslut om att till rådet anmäla vår avsikt
att gå med är ett avgörande steg för oss och gentemot EU för att förverkliga
anslutningen. Nu har kommissionen fyra månader på sig att bekräfta vårt
deltagande. Vår förväntan är att vi ska kunna delta fullt ut i samarbetet från
och med en tidpunkt senare i år.

Det har varit en lång process, och nu närmar den sig slutet. Även om
alla är medvetna om detta vill jag understryka vikten av varför vi gör det.
Vi vet att det råder enormt allvarliga problem med den organiserade
brottsligheten. Vi vet att den göds av pengar, och vi vet att bedrägerier har
gått om narkotika som huvudsaklig intäktskälla för de kriminella gängen.
Att strypa den kriminella ekonomin är helt avgörande för att lyckas trycka
tillbaka brottsligheten, förstås genom olika insatser i Sverige men i högsta
grad också på EU-nivå.

Eppo spelar en central roll när det gäller att utreda och lagföra brott
mot EU:s finansiella intressen. Det kan handla om bedrägerier,
penningtvätt, korruption, mutbrott, och i vissa fall omfattande skattebrott,
momsbedrägerier. Vi vet att de kriminella nätverken är drivande i detta.

Låt mig också säga att redan före inträdet har svenska myndigheter haft
stort utbyte med och stor nytta av samarbetet med Eppo. Ett sådant
exempel är ett stort mål som rörde momsbedrägerier. Nu menar vi att vi
genom att kliva in fullt ut ökar våra förutsättningar att få maximalt
genomslag i den strukturen och för att strypa den kriminella ekonomin i
Sverige.

Jag ska alldeles kort beröra Eppo lite längre fram på dagordningen
eftersom det kommer att vara en återrapporteringspunkt, en lägesrapport,
om Eppo vid det kommande RIF-mötet.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till återrapporten. Vill statsrådet tillägga något i muntlig
form?

Anf. 25 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Det hölls ett möte den 4–5 mars i Bryssel, och jag var själv med vid mötet. Egentligen var det de vanliga inrikes frågorna. Jag hänvisar till den skriftliga rapporten, om det inte finns några särskilda funderingar.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Det verkar inte finnas några frågor, och vi tackar för återrapporten.

Vi går då över till information och samråd och dagordningspunkt 3, Det övergripande läget i Schengenområdet. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 27 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Det övergripande läget i Schengenområdet är en återkommande punkt på dagordningen. Den här gången kommer innehållet att utgå från kommissionens rapport för 2024 och ett antal prioriteringar för Schengenrådets cykel det kommande året, som det belgiska ordförandeskapet har presenterat.

Låt mig säga något kort om kommissionens rapport. Som ni säkert minns är det en årlig rapport om tillståndet i Schengenområdet. Kommissionen har i årets version lyft fram fem prioriteringar. För det första att konsolidera ramverket för Schengenförvaltningen, för det andra en stärkt beredskap, säkerhet och motståndskraft vid yttre gräns, för det tredje en konsolidering av digitaliseringsprocesser och system, för det fjärde gränsöverskridande brottslighet, inklusive lyftande av inre gränskontroller, samt för det femte återvändande.

Regeringen välkomnar rapporten, och vi instämmer i att prioriteringarna är relevanta samt att de åtgärder för det kommande året som kommissionen redogör för är viktiga för ett väl fungerande Schengensamarbete.

Det belgiska ordförandeskapet har tagit fram förslag till tre prioriteringsområden som man vill ska vara i fokus för det kommande året.

Det första är att öka motståndskraften vid yttre gräns, och konsolidering av digitalisering av förfaranden och system. Det andra är att öka effektiviteten i återvändandearbetet/systemen. Det tredje är att öka den inre säkerheten, samtidigt som man säkerställer fri rörlighet utan inre gränskontroller.

Regeringen kan ställa sig bakom de föreslagna prioriteringarna. Vi behöver stärka motståndskraften vid den yttre gränsen, och de stora digitala system som kommer att införas på bred front framöver är utan tvivel viktiga verktyg i det arbetet. Även att öka effektiviteten och återvändandearbetet är något som vi ser som en nyckelfråga för ett väl fungerande Schengensamarbete.

Anf. 28 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för dragningen.

Även om statsrådet inte kan ta upp alla punkterna på en gång tänker jag för att vinna lite tid ändå uttala mig om alla punkterna på en gång, så att jag inte behöver upprepa mig.

Vänsterpartiet tycker att det gränsförfarande som finns inom Schengen inte alltid sköts särskilt väl. Vi har pushbacks, och hur man arbetar vid den yttre gränsen är inte bra. Återvändandeprocessen fungerar inte alltid. Det ansvaret läggs alltid på tredjeland. Ibland är det också EU-länderna som

brister, men det nämns aldrig utan det är bara fokus på att det brister i tredjeländer. Det vill jag ha sagt för alla ärendena. Jag kommer inte att anmäla avvikande ståndpunkt, men jag vill ändå få det sagt.

Statsrådet nämnde, och det står också i ärendet, hur man ska minska kriminalitet utan att ha inre gränser och inregränskontroll. I EU-valrörelsen har man från regeringen och regeringsunderlagshåll hört en diskussion om att införa inre gräns. Därför vill jag höra om regeringen kan komma att ändra sig i frågan.

Anf. 29 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Jag tackar för redogörelsen för hur ni ser på läget i Schengen och frågan.

Det råder inget som helst tvivel om att regeringen och Moderaterna, om jag får tala för vårt parti, är varma anhängare av den fria rörligheten och att Schengensamarbetet är en utomordentligt viktig del för att åstadkomma detta.

De prioriteringar som det belgiska ordförandeskapet har lyft fram för det kommande året är att konsolidera motståndskraften vid den yttre gränsen, att få större stabilitet när det gäller olika digitala förfaranden, att öka effektiviteten i återvändandesystemen och att öka den inre säkerheten utan att undergräva den fria rörligheten. Det är prioriteringar som regeringen ställer sig bakom.

Vad gäller frågor som diskuterats i valrörelsen har det retoriskt beskrivits som att den fria rörligheten kanske inte i första hand bör omfatta de cirka 1 000 personer som sitter på Solkusten och orkestrerar och organiserar grov brottslighet i Sverige. Det handlar i grund och botten om att säkerställa att både vår egen, nationella brottsbekämpning och de gemensamma insatserna för den inre säkerheten och för att bekämpa gränsöverskridande brottslighet också i praktiken innebär att de personerna hittas, grips, lagförs för sina brott och låses in. Om vi lyckas med det kommer det att vara tämligen svårt för dem att röra sig fritt, inte bara över gränserna utan även i ett snävare perspektiv.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Schengenförklaring. Det är en beslutspunkt.

Anf. 31 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Det belgiska ordförandeskapet har tagit initiativ till en deklaration för att uppmärksamma Schengensamarbetet, som initierades för snart 40 år sedan. Tanken är att medlemsstaterna genom deklarationen ska ”förnya sina löften till Schengensamarbetet”, och nu citerade jag det belgiska ordförandeskapet. Jag låter den formuleringen hänga lite i luften. Jag fick själv associationer av både det ena och det andra slaget. Men det här är alltså något sätt för oss att bekräfta att vi står bakom Schengensamarbetet och vill göra det även framåt.

Deklarationen är allmänt hållen och redogör för Schengensamarbetets historia, framgångar, bakslag, utmaningar och framtid. Man lyfter fram de gemensamma värderingarna, den ömsesidiga tilliten som samarbetet vilar

på och också vikten av att Schengenområdet är säkert och tryggt och samtidigt öppet mot omvärlden. Regeringen anser att den förklaringen är balanserad och kan ställa sig bakom ett godkännande av den.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går raskt vidare till dagordningspunkt 6, Genomförandet av interoperabilitet. Det är en informationspunkt.

Anf. 33 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Genomförandet av EU:s interoperabilitetsförfordningar är en återkommande fråga på RIF-råden. Sluttiden för genomförandet är nu satt till utgången av 2026. Arbetet sägs löpa på enligt plan. Jag tror att man kan säga att för första gången på mycket länge finns det i medlemsstatskretsen en sorts grundläggande tillit till att man faktiskt nu är på väg att lyckas med arbetet, även om det återstår att se. Under alla omständigheter avser kommissionen och it-byrån, alltså eu-Lisa, att informera om det aktuella läget i genomförandearbetet. Det här är en lägesrapport, och jag ber därför att få hänvisa till de skriftliga underlagen.

Anf. 34 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Det här är en informationspunkt. Jag vill bara ställa en fråga. Det är ju alldeles uppenbart att det här är väldigt försenat. Det skulle ha varit genomfört 2023, och nu är planen 2026. Men statsrådet sa att det numera finns ett grundläggande förtroende mellan alla kring detta. Är det statsrådets bedömning att det nu kommer att komma på plats, eller hur ser det egentligen ut?

Anf. 35 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Det är helt riktigt. Jag sa så därför att det i alla fall under den tid jag kan överblicka har funnits en ganska stor misstro mot att det här ska kunna förverkligas. Jag har uppfattat att den i någon mån varit ömsesidig bland medlemsstaterna och framför allt riktad mot kommissionen och byrån eu-Lisa, som i sin tur pekat på olika administrativa problem, implementeringsproblem och upphandlingsproblem med leverantörer. Det är nog min bild att det också är det huvudsakliga skälet till att detta dragit ut väldigt mycket på tiden. Från kommissionens sida vill man gärna lyfta fram att medlemsstaterna har alla möjligheter att flytta fram sina positioner och göra sig redo för implementeringen men att alla inte gjort i tillräcklig utsträckning, och så vidare.

Nu uppfattar jag ändå att det finns en sorts ömsesidig tillit i relationerna. Det skedde ju ett skifte i ledarskapet på it-byrån som har varit väldigt positivt, i alla fall vad jag kan överblicka. Huruvida de verkligen lyckas få detta på plats enligt befintlig tidsplan får vi återkomma till varandra om närmare årsskiftet och se om det blir så. Men arbetet förs i varje fall framåt i en god anda och vad det verkar även planmässigt på ett sätt som kanske inte varit fallet tidigare.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går över till dagordningspunkt 7, Övriga frågor. Finns det något att säga där?

2023/24:40

5 juni

Anf. 37 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Egentligen inte. Det är en informationspunkt, och vi kommer att lyssna till den information som lämnas.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Vi önskar er lycka till med lyssnandet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Förordningen om att förebygga och bekämpa sexuella övergrepp mot barn. Det är en lägesrapport och en informationspunkt.

Anf. 39 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Den här frågan ligger som sagt inte skarpt på bordet på RIF-rådet, utan det är en informationspunkt. Bakgrunden är att det belgiska ordförandeskapet har arbetat vidare i syfte att hitta en kompromiss mellan medlemsstaterna om den så kallade CSAM-förordningen. Det har lagts fram olika förslag under gång, och man har försökt hitta en modell som kan åstadkomma ökad rättssäkerhet och bättre integritetsskydd. Framför allt har det handlat om olika förslag för att avgränsa tillämpningsområdet för den så kallade spårningsordern.

Olika kompromissförslag har varit uppe under gång. Det senaste har diskuterats på teknisk nivå ett antal gånger. Det är ännu osäkert både vad som till slut kommer att ligga på bordet och vad det finns för stöd för det. Det belgiska ordförandeskapet jobbar på. På något sätt kommer nog frågan att aktualiseras på Corepers möte i juni, även om det är osäkert på vilket sätt. Vi räknar med att oavsett utfall av den behandlingen kommer arbetet att fortsätta under det ungerska ordförandeskapet på ett eller annat sätt.

På rådsmötet nästa vecka kommer det att vara en informationsgivning, alltså en lägesrapport, från ordförandeskapet. Det blir ingen diskussion om sakfrågorna. Vi kommer givetvis att hålla justitieutskottet och i förekommande fall också nämnden informerade om det fortsatta arbetet.

Anf. 40 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Jag tackar statsrådet för föredragningen. Det här är visserligen bara en informationspunkt, men när jag läser förslaget känner jag att det kanske inte når ända fram när det gäller respekten för människors integritet och möjligheten för journalister att verka och ha ett källskydd. Jag skulle vilja veta lite mer om hur statsrådet ser på det.

Sedan kan man konstatera att arbetet väntas fortsätta under det inkommande ungerska ordförandeskapet. Men den ungerska regeringen är ju inte särskilt bra på det här med människors integritet. Det vore intressant att få veta mer om hur regeringen ser på integriteten, respekten för den och möjligheterna för journalister att verka, bland annat.

Anf. 41 ANNA LASSES (C):

Jag har väl egentligen samma fråga om hur det är, exakt. Det finns många tekniska termer. Är det fortfarande så att detta innefattar en generell övervakning? Det står i och för sig att det ska föreligga signifikant, förutsägbar risk. Men ändå – när kan dessa spårningsordrar utfärdas? Är det på samma sätt som i ursprungsförslaget? Jag undrar även om totalsträckskrypterad kommunikation ingår.

Min fråga är, precis som föregående talares, hur den svenska regeringen ställer sig till det förslag som diskuteras just nu. Centerpartiets åsikt är ju känd sedan tidigare.

Anf. 42 ADAM MARTTINEN (SD):

Den här frågan rör ju lite på sig, vilket framgår här. Det står att det föreslås under det belgiska ordförandeskapet att vissa avgränsningar ska kunna göras i spårningsorderns tillämpningsområde. Jag skulle vilja höra en kommentar kring hur regeringen ser på utvecklingen av ärendet där man väljer att avgränsa spårningsorderns tillämpningsområde och kanske lite grann hur man resonerar principiellt kring just delen om att över huvud taget kunna bryta krypteringen.

Jag tror att det vore på sin plats med en svensk ståndpunkt så snart som möjligt och även en ny överläggning i justitieutskottet. En svensk ståndpunkt kan påverka förslaget i rätt riktning och därmed också kanske skydda integriteten i större utsträckning än vad man har gjort tidigare i behandlingen av det här ärendet.

Anf. 43 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Jag vill återigen säga att det finns ett skäl till att det här är en informationspunkt, det vill säga att det inte kommer att finnas något slutligt förslag att ta ställning till inför RIF-mötet på torsdag. Om det är någonting processen har lärt oss är det att den är dynamisk.

För oss är det egentligen enkelt. Vi har förankrat en ståndpunkt i riksdagen, och den ståndpunkten är utgångspunkt för våra insatser i förhandlingarna. Man kan säga att en väldigt viktig del i den ståndpunkten är att mot bakgrund av en erkänsla av ambitionen att komma åt den väldigt allvarliga brottslighet som det här initiativet riktar in sig på samtidigt också se de betydande utmaningar som finns ur rättssäkerhetssynpunkt med den tekniska utformningen av initiativet.

Vår inriktning i förhandlingarna från svensk sida har varit att bejaka syftet med initiativet och samtidigt bidra till att avgränsa tillämpningsområdet så att det blir så precist som möjligt och kan tillgodose de berättigade rättighetsintressena och också rättssäkerhetsintressena. Det är en angelägenhet både för enskilda individer och ur allmän synpunkt för samhället i stort.

Vi blickar framåt. Man kan säga att om vi gör bedömningen att det som till slut ska värderas som ett slags slutligt förslag från det belgiska ordförandeskapet faller inom ramen för den ståndpunkt som förankrats här kommer vi ändå tillbaka med informationsgivning. Om det som till slut ligger på bordet inte ligger i linje med den ståndpunkt som är förankrad i riksdagen måste vi naturligtvis också komma tillbaka och då diskutera om den befintliga ståndpunkten gäller eller om vi med gemensamma krafter

ska försöka anpassa vår ståndpunkt till ett kanske delvis nytt läge. Jag vill inte föregripa det.

Jag åker till RIF-mötet i Luxemburg nästa vecka och tar del av den informationsgivning som sker där. Vi följer förstås detta genom våra tjänstemän på departementet och deltar i förhandlingsarbetet. När det finns någonting vi behöver ta ställning till gör vi det, och då kommer vi också att i detta gemensamma sammanhang ha lite bättre fäste under fötterna så att vi verkligen vet vad vi ska värdera.

Anf. 44 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag hör vad statsrådet säger. Men jag konstaterar att det vid flera tillfällen har varit så att vi i EU-nämnden har antagit en ståndpunkt. Sedan, efter förhandlingar och liknande, har förslaget varit annorlunda än den antagna ståndpunkten. Regeringen har sagt ja till ett förslag, där jag känner att jag visserligen sa ja till ståndpunkten men att jag skulle ha sagt nej om man hade kommit tillbaka eftersom förslaget var så förändrat.

I det här fallet är det tvärtom. Vänsterpartiet har en avvikande ståndpunkt jämfört med den som EU-nämnden har antagit när det gäller den här frågan. Det vore bra om vi kan få ett så pass bra förslag att vi kan få en enig EU-nämnd, och därför vore det värdefullt att komma tillbaka utifrån de förändringar som kommer att göras.

Parlamentet har med stor majoritet antagit ett förslag som många tycker är bra, och därför tycker jag att det vore bra om vi kommer tillbaka för en ny ståndpunkt. Partier kan ändra sig, och vi är inte alltid överens om hur stort regeringens mandat är utifrån en tidigare antagen ståndpunkt.

Anf. 45 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Jag hör vad ministern säger; man kommenterar mestadels vad som pågår. Det finns ett fakta-PM från regeringen med en svensk ståndpunkt, men när jag går igenom det kan jag konstatera att det är skrivningar om proportionalitet, att det ska vara tillräckligt rättssäkert, att det är viktigt hur tekniken utformas och så vidare.

Den texten kan man ställa sig bakom oavsett om man är för eller emot det belgiska kompromissförslaget. Den säger ingenting om hur man ser på proportionaliteten, exempelvis det belgiska förslaget som ska kräva att man godkänner skanning av bildmaterial. Tycker man att det är proportionerligt? Tror man att personer som vill dela och se sådant material kommer att klicka på den där knappen, eller kommer de att söka sig till något annat slags informationsutbytestjänst? Är det då proportionerligt att man ska skanna alla andra människor som vill dela bilder och så vidare?

Den principiella frågan om man kan acceptera att bryta krypteringen på något sätt måste man ju slå fast, och regeringen bör tydliggöra vad man tycker om detta. Jag sitter inte i justitieutskottet själv, men jag kan tycka att det är märkligt att det inte har varit en överläggning där. Jag vet inte hur arbetsformerna ser ut, men vad jag har förstått är det inte så vanligt att justitieutskottet begär nya överläggningar, utan man väntar oftast på att regeringen ska komma dit.

Jag tror hur som helst att det vore bra att klargöra var gränsen går vad gäller proportionaliteten och hur man ser på rättssäkerheten och de tekniska aspekterna. Anser man fortfarande att det finns en krypterad tjänst om

2023/24:40
5 juni

man bryter den på klientsidan någonstans? Är det, i praktiken, fortfarande krypterat om det skannas precis innan meddelandet skickas i väg? Vilka tjänster är det rimligt att skanna? Ska vi skanna som tidigare, det vill säga den frivilliga överenskommelsen där okrypterade tjänster frivilligt har en skanning? Det har haft viss effekt; man kan ju se några rättsfall där det har fått effekt. Eller vill man gå längre?

Man måste tydliggöra vad som är proportionerligt och inte, vad som är tillräcklig rättssäkerhet och inte, för nu är den svenska ståndpunkten så att regeringen egentligen har fullständig frihet att göra precis vad som helst.

Jag undrar också hur man jobbar på Coreper. Vad gör de svenska representanterna där? I vilken riktning jobbar de? Har de välkomnat det belgiska ordförandeskapets förslag, eller sitter de tysta och observerar och tar in information?

Anf. 46 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Gällande frågan om att vi kommer överens om en ståndpunkt och att beslut sedan kommer tillbaka i strid med den intagna ståndpunkten måste det ha hänt under den socialdemokratiska regeringen, tänker jag. Det känner jag inte alls igen under den här regeringen. Under alla omständigheter kan jag bara överblicka mitt eget, och jag kan säga att jag uppfattar att det vi landar i brukar vara i linje med våra ståndpunkter. Jag har personligen inget som helst intresse av att skarva i den delen, i synnerhet inte när det gäller frågor som är av stor principiell och praktisk betydelse, som flera är inne på här.

Det är därför jag säger att överläggningen ju sker där överläggning ska ske, även om det kanske som regel sker på regeringens initiativ i justitieutskottet. Som jag sa har vår utgångspunkt varit den ståndpunkt som har antagits, där jag håller med om att man förvisso har gett regeringen ett visst handlingsutrymme, men den har samtidigt varit rätt specifik när det gäller på vilket sätt rättssäkerheten ska omhändertas för att vi till slut ska kunna acceptera en sådan lösning.

Däremot är det först när man prövar den mot ett konkret förslag som man verkligen, och det håller jag också med om, med större konkretion kan säga vad som är proportionerligt och vad som inte är det. Då säger jag igen vad jag sa inledningsvis: Om det är så att det som till slut ligger på bordet och som vi ska ta ställning till faller inom ramen för den befintliga ståndpunkten kommer vi ändå att återkomma med informationsgivning. Om det inte är så, utan det vi till slut ska ta ställning till inte är in line med den avgränsning som har gjorts i ståndpunkten, kommer vi att återkomma och överlägga för att i sådana fall bestämma hur vi gör i det läget.

Jag kan försäkra EU-nämnden om att vi inte har för avsikt att köra på fölgarna i den här frågan, utan min bestämda avsikt är att hålla riksdagen i loopen och också överlägga med riksdagen om det är så att vi kommer i ett skarpt läge och bedömer att det inte bara är nödvändigt utan också önskvärt och lämpligt.

Jag medger att jag håller mig med lite breda penseldrag nu, men även det är i ljuset av att vi alltså inte ska fatta några skarpa beslut i nästa vecka, utan det är en informationsgivning. Jag återkommer när jag uppfattar att det är både lämpligt och nödvändigt.

(Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M): Men inte under det här statsrådet.)

Jag kan nämna minimilönedirektivet, där Vänsterpartiet stod bakom och regeringen sa nej till ett kompromissförslag som vi menade var bra, och jag kan minnas fler – arbetslivskriminalitet tror jag också är ett sådant.

Jag behöver inte gå in på alla, men jag vill ändå vara väldigt tydlig med att det är den här regeringen jag pratar om.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar vi statsrådet för informationen!

Vi vandrar vidare till dagordningspunkt 9, Övriga frågor. Finns det något att säga under den punkten? Finner inte så.

Vi går raskt vidare till dagordningspunkt 11, Tillgång till data för effektiv brottsbekämpning: presentation av högnivågruppens rekommendationer. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 49 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Den så kallade högnivågruppen för tillgång till data för en effektiv brottsbekämpning tycker jag förtjänar sin plats i ljuset. Den inrättades i slutet av vårt ordförandeskap, eftersom vi ville säkerställa att de viktiga frågorna om bekämpning av den gränsöverskridande brottsligheten skulle leva vidare under resten av mandatperioden. Det här arbetet blev formatet för det och har efter oss letts av det spanska och sedan det belgiska ordförandeskapet, i samspel med kommissionen.

Arbetet har pågått sedan 2023, och syftet har varit att ta fram rekommendationer för att adressera de operativa utmaningarna för brottsbekämpningen när det gäller frågan om tillgång till data, inte minst kopplade till kryptering och datalagring. Tillgång till data är som alla vet en av de allra största utmaningarna för brottsbekämpande myndigheter både nu och om vi blickar framåt.

Gruppen har nu kommit med sina rekommendationer som man har delat upp under tre rubriker: kapacitetsutvecklande åtgärder, åtgärder för att stärka samarbetet med industrin och hur vi ska öka inflytandet i standardiseringsorgan och rättsliga åtgärder.

De här rekommendationerna har välkomnats på ett mer generellt plan av högnivågruppen, och gruppen har också sagt att den anser att rekommendationerna bör utgöra riktlinjer för kommande åtgärder och lagstiftning på detta område.

Nästa steg i processen är att kommissionen senast i oktober i år ska färdigställa en slutrapport där man lägger rekommendationerna från högnivågruppen till grund för den rapporten. Syftet med det är att ge ytterligare information om hur vissa rekommendationer ska omsättas i praktiken i form av en mer konkret färdplan.

Från regeringens sida välkomnar vi högnivågruppens rekommendationer. Vi anser att det är en väldigt bra utgångspunkt för fortsatta diskussioner om hur brottsbekämpande myndigheters tillgång till data kan för-

bättras. Vi vill också uppmana den tillträdande kommissionen att beakta gruppens rekommendationer i det arbete som inleds under hösten.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 12 a, Konsekvenserna av Rysslands angrepp mot Ukraina. Det är en informationspunkt.

Anf. 51 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Det här är också en återkommande punkt på agendan, detta förstås av utomordentligt goda skäl.

Stöd till och samarbete med Ukraina är helt centralt också för ökad säkerhet för vår egen del liksom för Ukrainas reformer och närmande till EU. Den här gången kommer frågan att tas upp i form av en lägesrapport.

EU har en pågående dialog om inre säkerhet med Ukraina som omfattar gränssäkerhet, vapensmuggling, våldsbejakande utländska stridande och också övriga säkerhetsrisker. Vapensmuggling, människohandel och narkotikahandel är några exempel på hot mot den inre säkerheten där vi behöver vara aktiva och agera preventivt också tillsammans med andra länder, inte minst Ukraina och Moldavien. Exempelvis har Ukraina inrättat ett nationellt vapenregister och en nationell kontaktpunkt för skjutvapen med stöd från EU. För att anpassa Ukrainas gränsförvaltning till EU:s standard har en strategi för integrerad gränsförvaltning utvecklats tillsammans med experter från EU.

Vid rådet i nästa vecka förväntas kommissionen och berörda EU-myndigheter informera om den senaste händelseutvecklingen.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Stort tack för informationen!

Vi går till dagordningspunkt 13 a, Hantering av säkerhetsutmaningar. Bedömning av den rådgivande styrelsen för underrättelseverksamhet.

Detta är en informationspunkt.

Anf. 53 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Under den här dagordningspunkten ska det ges en sedvanlig lägesuppdatering när det gäller aktuella säkerhetshot mot EU och hur medlemsstaternas säkerhets- och underrättelsetjänster samarbetar för att möta de hoten. Jag ber att få hänvisa till det skriftliga underlaget.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går till punkt 13 b, Förebyggande och bekämpning av våldsbejakande extremism och terrorism. Även detta är en informationspunkt.

Anf. 55 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Hotet från våldsbejakande extremism och terrorism har blivit alltmer komplext och svårbekämpat. De här våldsbejakande, extrema miljöerna är i ständig förändring och hämtar sin inspiration från olika politiska händelseförlopp och samhällskriser både nationellt och internationellt.

Mångfalden av digitala plattformar bidrar till att spridningen av våldsbejakande budskap och terrorisminnehåll kan ske i stor omfattning och också med följden att hoten till sin natur blir gränsöverskridande.

Sedan många år tillbaka deltar Sverige aktivt i det kunskaps- och erfarenhetsutbyte som pågår på EU-nivå med stöd av kommissionen. Kommissionen kommer inom kort att inrätta ett kunskapsnav mot radikaliserings, en knowledge hub, vilket aviserades i kommissionens agenda för terrorismbekämpning i slutet av december 2020.

Inrättande av det här kunskapsnavet innebär en vidareutveckling av Radicalisation Awareness Network, det nätverk för förebyggande frågor som kommissionen inrättade 2011. Kunskapsnavet kommer att lanseras vid ett högnivåmöte i Bryssel under juni månad. Vid RIF-rådet i nästa vecka väntas en lägesrapport om det pågående arbetet.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Stort tack för informationen!

Vi går till dagordningspunkt 14 a, Kampen mot olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet, rapport från ordförandeskapet.

Anf. 57 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Vid RIF-rådets möte ska det belgiska ordförandeskapet informera om det pågående arbetet med att genomföra EU:s färdplan för att bekämpa narkotikahandel och organiserad brottslighet.

Den här planen presenterades i oktober förra året. Den innehåller 17 åtgärder inom fyra prioriterade områden – dels att stärka motståndskraften i logistiknaven, bland annat hamnar, dels att avveckla kriminella nätverk, dels att störa affärsmodeller och beslagta brottsvinster och dels förebyggande åtgärder och internationellt samarbete.

Ordförandeskapet har pekat ut tio av åtgärderna i färdplanen som ska prioriteras.

Vi menar att arbetet med färdplanen är mycket angeläget. Jag vill i dag särskilt lyfta fram arbetet i den europeiska hamnalliansen, där Sverige är med. Det är inte alla EU-länder som är det, inte heller några andra nordiska länder än Sverige. Men för oss har det varit väldigt viktigt att komma med full kraft för att tillsammans med privata hamnaktörer, tull och polis kunna försvåra för organiserad brottslighet att använda logistikkedjor i hamnarna för sin verksamhet, exempelvis för att smuggla narkotika.

Det finns också ett närmare samarbete, en sorts inre krets eller vad man ska säga, av medlemsstater som har legat före i kurvan och varit pådrivande i de här frågorna: Belgien, Frankrike, Italien, Nederländerna, Spanien och Tyskland. Jag tycker att det är glädjande att Sverige nu har kommit med i den här inre kretsen – som kallar sig en koalition, som inte ska förväxlas med den bredare alliansen – för att arbeta gemensamt mot den organiserade brottsligheten, inte minst den som sker med hamnarna som plattform.

Anf. 58 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Det har ju varit en mängd punkter här som har varit informationspunkter. Jag vill bara säga att i alla de delarna är det ett

oerhört viktigt arbete som verkligen måste fortsätta föras med kraft också i EU-samarbetet.

När det gäller punkten om kampen mot olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet vill jag bara understryka hur viktigt det är att Sverige nu är med i hamnalliansen. Det är ju någonting som vi har lyft fram tidigare. Vi har tyckt att Sverige ska gå med i hamnalliansen, så det är välkommet att Sverige är med nu.

Anf. 59 JACOB RISBERG (MP):

Ordförande! Tack så mycket, ministern, för föredragningen!

Jag har ingen avvikande ståndpunkt men vill ändå lyfta fram ett problem med det här. Det blir oftast så att man fokuserar väldigt mycket på narkotikahandel och kanske vapensmuggling, men problemet och den organiserade brottsligheten är ju betydligt bredare än så. Det innefattar trafficking, och vi ser att till exempel en del avfallsföretag nyttjar hamnar och smuggling och så vidare.

En annan stor fråga är djursmuggling, inte minst när det gäller utrotningshotade djur eller djurdelar. Den typen av brott klassas ofta snarare som miljöbrott och blir därför nedprioriterade. Men vi ser ju att det ofta är samma typ av ligor, ibland till och med samma ligor, som smugglar den här typen av varor.

Jag tror att det är viktigt att vi har en bred syn på smuggelverksamheten och den gränsöverskridande brottsligheten i det här så att vi inte fokuserar enbart på narkotika och vapen.

Anf. 60 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Jag vill bara bekräfta det Jacob Risberg säger här.

Även om det är mycket fokus på narkotika – och det är klart att det är i ljuset av att vi vet att det är en sådan otroligt drivande del av den kriminella ekonomin – vill jag understryka att även de andra brott som ledamoten tar upp, inte minst trafficking och avfallsbrottslighet, finns med i helheten.

Jag vill bara bekräfta vikten av att ha ett bredare fokus. Jag uppfattar att vi har det, inte minst på det vi ser är växande delar av ekonomin. Avfallsbrottsligheten är en sådan del. Det gäller inte bara gränsöverskridande brottslighet utan även här hemma.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statsrådet för informationen.

Vi går till dagordningspunkt 14 b, Slutsatser om kartläggningen av kriminella högrisknätverk. Det är en beslutspunkt.

Anf. 62 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Det belgiska ordförandeskapet har tagit fram rådsslutsatser som föreslås godkännas vid RIF-rådets möte. I slutsatserna slår man fast att kriminella nätverk, som utgör de främsta hoten, ska kartläggas vartannat år.

Regeringen delar bedömningen att organiserad brottslighet inklusive illegal narkotikahandel utgör ett stort hot mot europeiska medborgare, företag och institutioner och mot såväl den europeiska ekonomin, vår egen

Kartläggningen är viktig. Den kan ge de brottsbekämpande myndigheterna en bättre underrättelsebild. Den kan också bidra till att bättre prioritera de brottsbekämpande myndigheternas insatser både på nationell nivå och på EU-nivå.

Bakgrunden till rådsslutsatserna är en rapport från Europol. Den presenterades i april i år och innehåller en kartläggning av de kriminella nätverk som utgör de största hoten mot EU:s inre säkerhet. Rapporten är en åtgärd i EU:s färdplan för att bekämpa narkotikahandel och organiserad brottslighet, som jag nyss nämnde.

Svenska ståndpunkter menar vi reflekteras väl i utkastet till rådsslutsatser. Regeringen avser därför att ställa sig bakom utkastet till slutsatser.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 16 a, Icke-officiellt dokument om ett nytt säkerhetspaket. Det är en informationspunkt.

Anf. 64 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Som EU-minister Jessica Roswall tidigare har informerat om här i nämnden kommer Europeiska rådet i juni att enas om den så kallade strategiska agendan, som gäller vilka frågor som bör prioriteras under den kommande mandatperioden.

En av de svenska prioriteringarna är kampen mot organiserad brottslighet, och eftersom det ligger på mitt ansvar kommer jag också att informera de övriga inrikesministrarna vid det kommande RIF-rådsmötet hur jag tycker att EU bör agera ännu starkare för att hjälpa medlemsstaterna att bekämpa den organiserade brottsligheten.

Som vi varit inne på måste den här kampen föras på flera olika nivåer. Vi ser att mycket har gjorts på EU-nivå, men vi ser också att det finns utrymme att göra mycket mer.

Under vårt ordförandeskap drev vi på för det arbete som vi då kallade Going dark. Det utmynnade bland annat i tillsättandet av högnivågruppen som jag berättade om tidigare, som nu har arbetat i snart ett år. Som jag nyss nämnde har den kommit med en lång rad förslag om hur de brottsbekämpande myndigheternas tillgång till digital information kan förbättras.

Regeringen kommer också att understryka att EU:s myndigheter med mandat att bistå medlemsstaterna i kampen mot organiserad brottslighet bör utnyttjas till fullo. Då tänker jag främst på Europol och Eurojust.

Slutligen vill jag lyfta upp en fråga som rör formerna för samarbetet.

När det gäller arbetet mot organiserad brottslighet vill regeringen föreslå ökad samverkan mellan EU:s institutioner utifrån den modell som användes under förhandlingarna om migrationspakten. Regeringen vill alltså att EU:s institutioner ska ta ett gemensamt ansvar för det samhällsproblem som den ökande och alltmer gränsöverskridande gängkriminaliteten utgör.

Till exempel föreslår vi att kommissionen ska beakta hur nya lagförslag även på andra politikområden kan komma att påverka brottsbekämpande myndigheter i deras arbete på området.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för den informationen.

Det finns några övriga frågor under dagordningspunkt 16, Övriga frågor. Är det någon av dem som statsrådet önskar kommentera?

2023/24:40

5 juni

Anf. 66 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Vi ska lyssna noggrant.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 17, Förordningen om fastställande och erkännande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 68 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Då är vi inne på rådets möte för rättsliga frågor den 14 juni.

Den här punkten gäller förslaget till en ny föräldraskapsförordning som presenterades vintern 2022. Förordningen innehåller internationellt privaträttsliga regler som rör föräldraskap i gränsöverskridande situationer.

Förordningen handlar om det rättsliga föräldraskapet till ett barn, och syftet med förslaget är att skydda barns grundläggande rättigheter och öka rättssäkerheten för familjer inom EU. Den som är förälder i en medlemsstat ska också vara det i en annan.

Förslaget gäller alla barn i EU, oavsett hur barnet blivit till och hur barnets familj ser ut. Det innebär att förslaget omfattar till exempel barn till samkönade föräldrar och barn som tillkommit genom surrogatarrangemang.

Det belgiska ordförandeskapet har ägnat särskild uppmärksamhet åt frågan om föräldraskap efter surrogatarrangemang, och på RIF-rådets möte ska det hållas en riktlinjedebatt om inriktningen på det fortsatta arbetet i den här frågan.

Utgångspunkten för den diskussionen är att föräldraskap efter surrogatarrangemang ska omfattas av förordningens regler. Ordförandeskapet föreslår också undantag som syftar till att göra det möjligt för medlemsstaterna att under vissa förutsättningar fortsätta tillämpa sina egna regler om erkännande och fastställande av föräldraskap efter surrogatarrangemang.

För svensk del innebär förordningens regler om lagval att surrogatlandets lag, även tredjelands lag, ska tillämpas av svenska myndigheter när de fastställer ett föräldraskap. En sådan utveckling skulle enligt regeringens bedömning kunna innebära att surrogatarrangemang främjas.

Regeringen anser också att det behöver analyseras närmare om förordningens regler om erkännande av avgöranden och godkännande av handlingar skulle kunna försvåra barns möjligheter till kännedom om sitt ursprung vid ett surrogatarrangemang. De här uppgifterna finns inte alltid med i den handling som ska erkännas eller godtas.

Regeringen välkomnar ambitionen att stärka barns rättigheter och att öka rättssäkerheten för familjer inom EU.

I enlighet med de överläggningar som regeringen haft med civilutskottet bedömer regeringen att det är angeläget att bevaka att surrogatarrangemang inte främjas men att barn som tillkommer inom

sådana arrangemang tillförsäkras samma juridiska rättigheter som alla andra barn, inklusive rätten till kännedom om sitt ursprung.

De undantag från förordningens regler som föreslås är enligt vår bedömning inte tillräckliga för att fullt ut tillgodose dessa behov. Därför avser regeringen vid RIF-mötet att ge uttryck för en i och för sig konstruktiv hållning inför de fortsatta förhandlingarna men samtidigt betona vikten av att få till en reglering som fullt ut tillgodoser Sveriges behov, det vill säga att kunna tillämpa våra egna regler och förfaranden för att erkänna och fastställa föräldraskap efter surrogatarrangemang.

Anf. 69 ANNA LASSES (C):

Då vill jag för Centerpartiets del anmäla en avvikande standpunkt till detta.

Det handlar om att vi är för altruistiskt surrogatmoderskap. Därför skulle vi vilja ändra till följande: Det är angeläget att bevaka att unionsrättsakten inte innebär att icke altruistiska surrogatarrangemang främjas, men att de barn, och så vidare.

Vi håller inte heller med om den tolkning som regeringen gör. Därför vill vi stryka följande mening: ”Enligt regeringens bedömning skulle förordningens regler om lagval kunna innebära att surrogatarrangemang främjas.”

Likaså vill vi stryka det som står efter ”eftersom dessa uppgifter inte alltid kommer att finnas med i den handling som ska erkännas eller godtas”. Vi vill alltså stryka allt från ”De föreslagna undantagen” och så vidare tills det stycket är slut.

Anf. 70 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag vill börja med att säga att när det här var uppe i civilutskottet anmälde Socialdemokraterna en avvikande standpunkt där. Den handlade om att man måste bevaka att unionsrättsakten inte innebär att surrogatarrangemang främjas, men de barn som tillkommer genom sådana arrangemang ska tillförsäkras samma juridiska rättigheter som andra barn, inklusive rätten till sitt ursprung. Vi uppfattar att detta numera finns med i den svenska standpunkten.

Min fråga handlar dock lite om det fortsatta arbetet. Finns det någon tidsplan för när det här beslutet ska fattas?

Vi tycker också att vi behöver få ett ytterligare förtydligande av statsrådet. I standpunkten och muntligt här säger ju statsrådet att Sverige kan ge uttryck för en konstruktiv hållning inför de fortsatta förhandlingarna. Vi tycker att man behöver vara ännu tydligare i de fortsatta förhandlingarna och återigen betona att surrogatarrangemang inte får främjas samt betona vikten av att få till stånd en reglering som tillgodoser medlemsstaternas behov.

Där har vi en fråga. Vi undrar om det går att förtydliga, för detta är viktigt, att surrogatmoderskap inte får främjas genom denna reglering vare sig i Sverige eller i andra EU-länder. I slutet av standpunkten och även lite grann i det statsrådet säger får vi en känsla av att man självklart ska bevaka hur detta fungerar i Sverige, men det är viktigt att Sverige bevakar att det inte heller finns några kryphål i andra EU-länder.

Anf. 71 JACOB RISBERG (MP):

Jag förstår att Centerpartiet har en komplettering, så jag vill gärna lyssna in den innan jag kommer in – om det är okej för ordföranden.

2023/24:40

5 juni

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Det går alldeles utmärkt.

Anf. 73 ANNA LASSES (C):

Jag vill bara komplettera med att vi också hade en avvikande ståndpunkt i civilutskottet som handlade om barns grundläggande rättigheter. Vi upplever nog också att just den biten har tagits om hand. Men utifrån det jag nämnde förut vill vi fortfarande ha en avvikande ståndpunkt i enlighet med detta.

Anf. 74 JACOB RISBERG (MP):

Ordförande! Jag tackar ministern för dragningen.

Detta är hela tiden en balansfråga om hur man ska uttrycka sig. Vi håller med om att barnets rättigheter är det absolut viktigaste. Det är otroligt viktigt att barn inte hamnar i någon form av limbo, blir statslösa eller saknar vårdnadshavare i sådana här fall. Detta måste alltid tillgodoses.

Jag tror att jag vill ansluta till Centerns avvikande ståndpunkt i övrigt under den här punkten. Jag tycker att skrivningen är lite för negativ generellt till altruistiska surrogatmoderskap.

Anf. 75 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tycker att ståndpunkten hyfsat bra fångar upp majoriteten i civilutskottet, det vill säga att detta ska handla om barns rättigheter och inte om föräldraskapet i sig eller synen på surrogatmoderskap. Jag tycker att det är väl fångat, men jag är också nyfiken på att höra svaren på Socialdemokraternas frågor.

Vi hade en avvikande ståndpunkt i CU, men det är ju tillvarataget.

Anf. 76 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Till att börja med har vi förstås lagt oss vinn om att vara lyhörda när det gäller den diskussion som fördes i civilutskottet. Det är glädjande att flera tar fasta på att ståndpunkten i grund och botten väl fångar det. Det finns några nyckelpassager. Utgångspunkten är att tillvarata barns rättigheter men att inte göra det på ett sådant sätt att vissa arrangemang främjas.

Detta med att tillgodose Sveriges behov tycker vi är en naturlig utgångspunkt eftersom det är den svenska ståndpunkten. Sedan kan man säga att det vi vill åstadkomma här, alltså en möjlighet att tillämpa våra egna regler och förfaranden för att kunna erkänna och fastställa föräldraskap efter surrogatarrangemang, också kommer att möjliggöra motsvarande tillämpning av nationella regler för andra. Det finns alltså något allmännyttigt med att vi tillgodoser våra möjligheter här.

Sedan gällde det processen: Vad menar vi med det konstruktiva förhållningssättet i relation till det jag just beskrev, och vad ser vi nu framför oss kommer att hända i processen? För att börja med det

konstruktiva ska väl det uppfattas som att vi menar att det är meningsfullt att fortsätta dessa diskussioner. Vi tycker att det finns en riktning i de delar som är kritiska för oss som går åt rätt håll, men vi är nog med att understryka att vi ännu inte är framme där vi vill vara. Vi har dock för avsikt att delta på ett konstruktivt och aktivt sätt i diskussionerna framåt. Det är det vi vill säga med detta.

Vad gäller prognosen för processen framåt kan man väl säga att detta är en fråga som är komplex. Den är komplex för många. Vi uppfattar att förhandlingarna ändå rör på sig men i relativt långsam takt – så kan man väl säga. De är också fortfarande i ett relativt tidigt skede, så vi kommer att få anledning att återkomma till varandra i frågorna längre fram innan vi närmar oss någonting skarpt som vi slutligen ska ta ställning till.

Anf. 77 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag vill bara understryka att utgångspunkten i detta självklart är skyddet för barns rättigheter. Det står också i ståndpunkten, och statsrådet har varit tydlig med det. Jag tycker också att det är tydligt, både i den skriftliga ståndpunkten och i det statsrådet säger, att detta inte får ske på ett sådant sätt att det finns kryphål för att det också kan främja surrogatmoderskap och att Sverige ska agera för att det inte blir så, både utifrån en svensk kontext och i andra medlemsländer.

Med tanke på att detta fortfarande är i en process – som statsrådet säger kommer vi att återkomma till detta – nöjer vi oss så den här gången. Men ett tydligt medskick från oss socialdemokrater är att vi ska tillgodose barnens rättigheter men att det inte får vara på bekostnad av vi plötsligt har främjat surrogatmoderskap, varken i Sverige eller i andra EU-länder.

Anf. 78 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar då att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en gemensam avvikande ståndpunkt anmäld från Centerpartiet och Miljöpartiet enligt tidigare motivering.

Vi går då vidare till dagordningspunkt 18, Direktivet om harmonisering av vissa delar av insolvensrätten. Detta är en informationspunkt.

Anf. 79 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Här tänkte jag be att få lägga ut texten ordentligt – eller kanske ändå bara konstatera att det är en lägesrapport och hänvisa till det skriftliga underlaget.

Anf. 80 ORDFÖRANDE:

Då tackar vi för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 19, Direktivet om bekämpande av korruption. Detta är en beslutspunkt.

Anf. 81 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Detta är ett väldigt viktigt förslag som har till syfte att förbättra möjligheterna att förebygga och bekämpa korruption. I förslaget föreslås minimi-bestämmelser för olika typer av korruptionsbrott och vilka påföljder som ska gälla för dem. Dessutom föreslås bestämmelser som syftar till att för-

bättra samordningen och samarbetet inom området. Vissa åtgärder för att förebygga korruption föreslås också.

Att förebygga och bekämpa korruption har hög prioritet hos regeringen. Internationell samverkan på området är en förutsättning för framgång. Därför är regeringen också positiv till och har välkomnat initiativet när det gäller just ett fortsatt arbete inom EU. Som komplement till de åtgärder regeringen vidtar på nationell nivå är detta direktiv viktigt. Att få en reglering på EU-nivå kan ytterligare stärka arbetet med att förebygga och bekämpa korruption.

I förhandlingsarbetet har regeringen bevakat att direktivet utformas på ett sådant sätt att det inte kommer i konflikt med svensk grundlag eller grundprinciperna i den svenska rättsordningen. Det har också varit viktigt att bestämmelserna i förslaget fått en utformning som är ändamålsenlig, att de fått en rimlig räckvidd och att de inte avviker för mycket från liknande reglering i andra straffrättsliga instrument.

Sverige har under förhandlingen fått gehör för viktiga ändringar i vissa delar av ursprungsförslaget som vi bedömt varit problematiska. Det har bland annat gällt frågor om påföljder för fysiska och juridiska personer, och de delarna är inte längre kvar i förslaget till allmän riktlinje.

Under förhandlingens gång har det skett relativt stora förändringar av förslaget till direktiv, och detta i en riktning som innebär att det blivit lättare för Sverige att uppfylla de krav som ställs. Därför avser regeringen att ställa sig bakom ordförandeskapets förslag till allmän riktlinje.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 20, Direktivet om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 83 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Vi talade ju tidigare om det så kallade CSAM-förslaget. För att vara tydlig är det inte det vi talar om här, utan här handlar det i stället om en uppdatering av ett redan befintligt straffrättsligt direktiv som gäller sexuell exploatering av barn. Syftet med förslaget till ändringsdirektiv är att bättre förebygga och bekämpa sexualbrott mot barn och att säkerställa att sexuella övergrepp och utnyttjanden av barn som sker online är kriminaliserade i alla medlemsstater.

Den viktigaste frågan för Sverige att bevaka i förhandlingen är den som handlar om samtyckesbaserad våldtäkt för barn i åldern 15–17 år.

Två specifika frågor kommer att vara föremål för en riktlinjedebatt vid RIF-rådet nästa vecka. Den första frågan som ska tas upp är hur AI-genererat material ska hanteras. Sådant material framställs i regel utan att något verkligt barn avbildas. I Sverige kan man redan i dag dömas för exempelvis innehav av AI-genererat material med sexuella övergrepp mot barn.

Den andra frågan som kommer att diskuteras är de straffrättsliga preskriptionstiderna. I ändringsdirektivet föreslås att preskriptionstiderna ska börja löpa först när målsäganden har blivit myndig. Det föreslås också konkreta preskriptionstider som varierar utifrån brottets allvarlighetsgrad.

I vissa delar föreslås längre preskriptionstider än vad vi har i Sverige i dag, i andra delar har vi en mer långtgående reglering än förslaget.

Det är självklart en väldigt viktig fråga för regeringen och, vågar jag påstå, alla partier i Sveriges riksdag att bekämpa sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och brott som har samband med material med sexuella övergrepp mot barn. Det europeiska samarbetet är en väldigt viktig del av det, bland annat mot bakgrund av den tekniska utvecklingen. Övergreppsmaterial sprids via internet, vilket förstås gör brottsligheten gränsöverskridande.

När det gäller material med sexuella övergrepp mot barn kommer regeringen att verka för att uppnå en heltäckande kriminalisering och säkerställa att sådant material oavsett framställningsform hanteras på ett likvärdigt sätt. Regeringen kommer också att verka för att även i dag okända framställningsformer kommer att kunna omfattas.

När det gäller preskriptionstiderna är det viktigt att brott mot barn kan utredas även en viss tid efter att barnet fyllt 18 år. Regeringen kommer därför att verka för väl avvägda preskriptionstider.

Anf. 84 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag har en liten fundering över förankringen i justitieutskottet. Där var det en överläggning den 16 april, och det fanns stöd för regeringens ståndpunkt. Inga avvikande ståndpunkter anmälades. Men i den ståndpunkt som utskottet överlade om fanns de här frågorna inte med. Det fanns därmed inte heller med att regeringen kommer att verka för att uppnå heltäckande kriminalisering eller att regeringen kommer att verka för väl avvägda preskriptionstider – eller längre preskriptionstider är väl vad det handlar om, sett till meningen innan. Detta var inte med i den överläggning som skedde i justitieutskottet.

Min fråga till statsrådet är om den här ståndpunkten på något annat sätt har överlagts med utskottet.

Anf. 85 MATTIAS VEPSÄ (S):

Tack för föredragningen! Jag blev också lite fundersam efter föregående inlägg. I stort stämmer väl bilden att det saknades en del information vid den överläggningen, även om man kanske ändrat ordalydelsen från utskottets överläggning till det här förslaget.

Jag har egentligen inga invändningar just i det straffrättsliga perspektivet. Jag tycker att det ser ganska välavvägt ut. Jag är dock nyfiken på vad ministern har att säga utifrån Ilonas fråga.

Min fråga berör egentligen den andra punkten i debatten, som inte har diskuterats på djupet och där vi tycker att Sverige skulle kunna ha en tydligare linje. Det handlar om AI och deepfakes, alltså den andra punkten i underlaget. Här skulle man kunna göra mer på EU-nivå, tycker vi. Det pågår dessutom på bredden, som ministern sa, ett arbete för att komma åt barnpornografi och sexualbrott mot barn online.

Utöver de direktiv vi har pratat om i dag hänvisas det också till brottsofferdirektivet, till exempel när det gäller standardisering av barnahus och bättre stöd till brottsoffer. Det är väldigt bra att det tas steg framåt.

Jag vill ta upp två punkter.

Den ena är att vi socialdemokrater tycker att Europol skulle kunna ta ett tydligare ansvar för att samordna kunskapsläget när det gäller deepfake och AI. Man skulle från svensk sida kunna ta initiativ till att utveckla Europol's roll i att stötta medlemsländernas polismyndigheter i att bli ännu bättre på att upptäcka och få bukt med detta.

Den andra punkten gäller att vi skulle vilja se ett initiativ när det gäller nästkommande strategi samt forskning och utveckling. Här skulle EU kunna ta ett tydligare gemensamt ansvar. Det hänvisas till olika direktiv och diskussioner som pågår, men Sverige kan bidra i en debatt om var man vill ha Europasamarbetet på dessa punkter.

Anf. 86 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Låt mig börja med frågan om den svenska ståndpunkten och i vad mån det vi nu gör täcks av den. Det är vår bestämda uppfattning att ståndpunkten som den är formulerad med god marginal omfattar hanteringen av dessa frågor.

I den preliminära ståndpunkten står det att det är viktigt att bestämmelserna i förslaget får en ändamålsenlig utformning. Detta är förstås en vid formulering, men den tar bland annat sikte på den typ av frågor som vi nu diskuterar. Vidare står det att det bland annat bör bevakas att bestämmelserna om brott får en rimlig räckvidd och att påföljder för juridiska personer inte avviker för mycket från liknande regleringar i andra straffrättsliga instrument. Vi tycker att detta väl täcker av de frågor som nu diskuteras.

De specifika frågorna om preskriptionstider och annat har kommit från det belgiska ordförandeskapet i ett sent skede inför den debatt som ska hållas i nästa vecka. Det var väl också plenifritt förra veckan, så i den bemärkelsen kan vi säga att vi nu diskuterar det tillsammans här för första gången. Jag menar dock att detta mycket väl ryms inom ramen för den ståndpunkt som har utarbetats tidigare.

Utan att närmare ha övervägt det hela tycker jag att de ytterligare lite mer offensiva insatser som Mattias Vepsä nämnde – att stärka Europol's roll på detta område och att tänka mer offensivt och framåtsyftande när det gäller forskning och utveckling – låter som mycket rimliga förslag som vi gärna diskuterar vidare.

Anf. 87 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Jag tackar justitieministern för svaret.

Jag tycker nog att den nya ståndpunkten borde ha diskuterats i justitieutskottet, eftersom det handlar om en precisering av en ganska vid och tolkningsbar ståndpunkt från den behandling som skedde i april. Jag kommer dock inte att anmäla någon avvikande ståndpunkt här, även om jag tycker att ståndpunkten i utskottet kanske var bättre på många sätt.

I slutet av den ståndpunkt som utskottet ställde sig bakom stod det att det också bör bevakas att bestämmelser om bland annat det förebyggande arbetet och brottsoffers rätt till stöd och skydd blir väl avvägda samt att regleringen utformas med respekt för medlemsstaternas frihet att organisera sin offentliga förvaltning. Brottsoffers rätt till stöd nämns inte i den nya ståndpunkten. Jag saknar detta och skulle önska att den sista meningen i den tidigare ståndpunkten lyfts in.

Anf. 88 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Jag är inte helt säker på att jag hänger med i svängarna. Den ståndpunkt som vi tidigare enades om omfattar ju brottsoffren, och den är inte ändrad. Den ligger fast.

Med detta sagt vill jag bekräfta betydelsen av den fråga som lyfts fram. Brottsofferperspektivet är ju generellt sett oerhört betydelsefullt, inte minst på detta område.

Anf. 89 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Det här är ju första gången som detta ärende är uppe i EU-nämnden. EU-nämnden har inte antagit någon ståndpunkt i ärendet. Eftersom statsrådet säger att den ståndpunkt som överlades med justitieutskottet gäller, och eftersom det är det talade ordet som gäller, förutsätter jag dock att den ståndpunkt som antogs i justitieutskottet också gäller som EU-nämndens ståndpunkt.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Det är mycket riktigt det talade ordet som gäller.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 21, Övriga frågor. Jag har inte uppfattat att det finns någonting att ta upp här.

Vi går till dagordningspunkt 22, Europeiska åklagarmyndigheten. Detta är en informationspunkt.

Anf. 91 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Vad gäller Eppo konstaterade jag inledningsvis att vi i dag har fattat beslut om att notifiera kommissionen. Vid rådets möte nästa vecka kommer det att ges en lägesrapport om Eppo. Den europeiska chefsåklagaren Laura Kövesi är inbjuden till mötet. Jag ser detta som ett lämpligt tillfälle för Sverige att informera om sin anslutningsprocess, inklusive dagens viktiga beslut att anmäla Sveriges avsikt att delta i det fördjupade samarbetet när det gäller Eppo till kommissionen.

Som ni känner till skedde inrättandet av Eppo år 2017. Eppo blev operativt i juni 2021, och då hade 22 medlemsstater anslutit sig. I år har även Polen anslutit sig, och nu gör vi det också, om allting går enligt plan. Då är i princip alla med; det finns något litet undantag kvar.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 23, Rysslands anfallskrig mot Ukraina: kampen mot strafflöshet. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 93 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Detta är en återkommande punkt på RIF-råden. Den här gången har ordförandeskapet valt att lägga fokus på samarbete med ICC. Domstolens chefsåklagare Karim Khan är inbjuden att delta i en lunchdiskussion tillsammans med Eurojust.

Det är helt avgörande att vi fortsätter att arbeta för ansvarsutkrävande för internationella brott begångna under Rysslands aggression mot Uk-

raina. Det gäller att behålla fokus på denna fråga för att diskussionerna inte ska bli slentrianmässiga.

Vi är engagerade i åtgärder både inom EU-samarbetet och internationellt genom stöd till bland annat Internationella brottmålsdomstolen, ICC. Vi bidrar även med stöd direkt till ukrainska myndigheter i deras arbete med nationella utredningar. Stödet till Ukrainas rättsliga myndigheter är särskilt betydelsefullt i kampen mot straffrihet, för att bygga motståndskraft i det ukrainska samhället och för EU-integreringen. Regeringen avser att fortsätta att aktivt stödja åtgärder inom EU-samarbetet för ansvarsutkrävande för Rysslands brott i Ukraina.

Anf. 94 JACOB RISBERG (MP):

Ordförande! Jag tackar justitieministern för dragningen.

Jag instämmer helt och hållet i regeringens ståndpunkt, men jag vill göra ett medskick. Den påbörjade processen för att lyfta in ekocid i Romstadgan, som ICC har uppmärksammat, är en viktig synpunkt. Jag tycker att det skulle vara bra om regeringen tar med sig det, stöttar ICC i detta arbete och visar att det är väldigt viktigt att även få in miljöbrott i Romstadgan. Det var mitt medskick till regeringen i denna fråga.

Anf. 95 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Jag är glad att Jacob Risberg tar upp frågan om miljöbrott, eftersom jag hade förutsett det och tänkt att det kunde vara fint att få säga någonting lite mer utförligt om detta.

För att understryka det jag har understrukit vid varje tillfälle då vi har diskuterat dessa frågor vill jag säga att betydelsen av ansvarsutkrävande förstås gäller samtliga internationella brott som begås under Rysslands aggression, inklusive eventuella miljöbrott.

När president Zelenskyj presenterade en fredsformel med tio punkter för en rättvis och hållbar fred vid G7-toppmötet i Berlin i oktober 2022 var en av punkterna just att fokusera på miljökonsekvenserna av den fullskaliga invasionen. En expertgrupp har därefter presenterat rapporten *An Environmental Compact för Ukraine*, som syftar till att få upp de ekologiska konsekvenserna av kriget på den politiska dagordningen. Sverige har sedan den ukrainska fredsformeln presenterades uttryckt sitt starka stöd för detta initiativ i hela dess vidd.

Sverige är också en aktiv givare inom många av de rekommendationer som rapporten har tagit fram. Dessa rekommendationer inkluderar minröjning, kärnsäkerhet, grön omställning, energisektorsstöd, stärkande av kommunala aktörers roll och en ansvarsfull och hållbar hantering av rasmassor som uppstått till följd av kriget.

Miljö- och klimatområdet är överlag väl integrerat i Sveriges bistånd till Ukraina, och en stor del av Sidas insatsportfölj – närmare 45 procent – är inriktad mot dessa områden.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 24, Kampen mot olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet: rapport från ordförandeskapet. Detta är en informationspunkt.

2023/24:40
5 juni

Anf. 97 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Motsvarande det som sker på inrikesdagen handlar detta om en lägesrapport vad gäller arbetet mot narkotikahandel och organiserad brottslighet. Jag får hänvisa till det skriftliga underlaget.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vad jag förstår var detta statsrådets sista punkt. Eller har vi missat någon?

Anf. 99 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Det finns lite grann under dagordningspunkten Övriga frågor, men även där ska vi lyssna. Jag får hänvisa till det skriftliga underlaget.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Då har vi med gemensamma ansträngningar lyckats med vår målsättning att inte längre ligga före tidsplanen. Jag tackar statsrådet och hans medarbetare och önskar dem en fortsatt trevlig dag.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Paulina Brandberg och hennes medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Vi börjar med återrapporten.

Anf. 102 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Fru ordförande! Jag har ingenting att tillägga utöver det skriftliga, men jag svarar såklart gärna på frågor.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor, och vi går över till information och samråd och börjar med dagordningspunkt 25, Slutsatser om stärkandet och skyddet av en fri, öppen och välunderbyggd debatt. Detta är en beslutspunkt.

Anf. 104 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Fru ordförande! Detta är som sagt en beslutspunkt. Här väntas rådet godkänna ordförandeskapets förslag till slutsatser.

Inom rådet diskuteras med regelbundenhet olika aspekter kopplade till genomförandet av EU:s stadgar om de grundläggande rättigheterna, ofta med utgångspunkt i den EU-strategi som finns för detta ändamål.

En viktig del av unionens arbete är att synliggöra rättighetsstadgans praktiska tillämpning i olika sammanhang. Regeringen ser det som positivt att denna förhandling har ägt rum nu när hela Europa snart går till valurnorna för att välja ett nytt Europaparlament för nästa mandatperiod.

Utkastet till slutsatser är uppbyggt med tre huvudsakliga delar: gemensamma ingångsvärden, uppmaningar till medlemsstaterna och uppmaningar till Europeiska kommissionen.

I den första delen slår rådet fast ingångsvärden för området. Detta innehåller bland annat referenser till fördragen, rättighetsstadgan, relevant EU-rätt och rådets tidigare slutsatser.

Det faktum att EU är en union baserad på ett antal gemensamma värderingar utgör avstamp för ett antal konstateranden om samtida utmaningar. Sådana utmaningar rör exempelvis utbredningen av så kallad hatpropaganda, försök till informationspåverkan och ökningen av användandet av digitala tjänster.

Den andra delen innehåller ett antal uppmaningar riktade till medlemsstaterna. Här inbjuds bland annat till utbildningsinsatser för medie- och informationskunskap, forskning på relevanta områden, initiativ för ökad dialog och mot diskriminering, stöd till relevanta aktörer inom det civila samhället, upprätthållande av fria och oberoende medier samt förutsättningar för rättsväsendet att agera när brott har begåtts.

I den tredje delen är det kommissionen som uppmanas att vidta vissa åtgärder. Bland dem ingår att hålla rådet uppdaterat om de olika initiativ

som tagits för att motverka polarisering, hatpropaganda och desinformation samt att främja användandet av Europeiska utrikestjänstens system för tidiga varningar i fråga om informationspåverkan. Utöver detta inbjuds kommissionen att arbeta för att upprätthålla unionens gemensamma värden inom det aktuella området, inklusive ett fritt åsiktsutbyte mellan medborgare.

Som kan noteras är det ett innehållsrikt utkast, men det refererar till stora delar till olika aspekter som följer av redan genomförda eller pågående initiativ. Huvudsyftet är att samla dem i ett politiskt dokument från rådet med tydlig koppling till rättighetsstadgan.

Jag kan konstatera att svenska ståndpunkter reflekteras väl i det utkast som ligger på bordet. Det har varit prioriterat för regeringen att slutsatserna reflekterar behovet av väl avvägda, proportionerliga och relevanta åtgärder för att motverka diskriminering, hatpropaganda och hatbrott, då detta är en del av skyddet för det demokratiska styrelseskicket – detta såklart samtidigt som de åtgärder som vidtas inte otillbörligt får inskränka andra grundläggande fri- och rättigheter.

På svenskt initiativ har det bland annat säkerställts att slutsatserna inte tillförs innehåll som påverkar den grundläggande tryck- och yttrandefriheten. Vidare har Sverige ingått bland de medlemsstater som i övrigt har arbetat för att hålla texten så stark som möjligt. Det gäller bland annat i fråga om jämställdhetsaspekter och vikten av förebyggande arbete.

Regeringen avser att ställa sig bakom ett godkännande av utkastet till slutsatser. Regeringen anser att en fri, öppen och informerad demokratisk debatt är av betydelse för samhällsutvecklingen. Den fria åsiktsbildningen utgör en av det svenska statsskickets grundvalar, och rätten till yttrande- och informationsfrihet, demonstrationsfrihet och mötesfrihet är därför central för vår demokrati.

Anf. 105 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Det känns i allra högsta grad vällovligt att ställa sig bakom de här rådsslutsatserna. Vi socialdemokrater tycker dessutom att vi borde kunna göra mer inom vårt EU-samarbete, men också att Sveriges regering här hemma i Sverige skulle kunna göra mer. Vi vill inte gärna se falska konton eller så kallade trollfabriker som sprider lögn, hat och hot och där syftet bara är att splittra demokratin och påverka val. Vårt mål är helt enkelt att det demokratiska samtalet ska vara fritt från lögn, olaga hot och hat; detta kan komma från främmande makter men också från högerpopulister eller extremister. Man ska helt enkelt inte tillåtas att förstöra det offentliga samtalet och påverka demokratiska val. Vi tycker att det kan göras mer inom EU-samarbetet. Vi tycker också att Sveriges regering kan göra mer. Men det är vällovligt att den svenska regeringen avser att ställa sig bakom de här nu framförhandlade rådsslutsatserna.

Anser statsrådet att man genom att ställa sig bakom de här rådsslutsatserna kommer att ge EU men också Sverige och statsrådet möjligheter att ta nya initiativ för att få bort de här falska kontona och de så kallade trollkontona? Dessa kan det vara främmande makt som står bakom, men vi vet ju nu att denna påverkan sker även inom våra medlemsstater, så också i Sverige. Kommer de här rådsslutsatserna, om man ställer sig bakom dem, att rendera att den svenska regeringen kommer

Anf. 106 JACOB RISBERG (MP):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen. Jag vill instäm-
ma i det som Matilda Ernkrans har lyft fram och instämma i den
frågeställningen. Det är alltid en balansgång mellan de inskränkningar som
görs och tryck- och yttrandefriheten. Självklart är det här väldigt viktigt –
i en fri debatt med fri informationsinhämtning krävs det ibland att man vet
vem som är avsändaren av olika typer av budskap. Där tycker jag att den
stora problematiken ligger. Det handlar inte så mycket om vad man får
säga och vad man inte får säga utan snarare om att veta vem det är som
säger det. Den anonymitetskärnan tycker jag inte riktigt kommer fram här.

Jag skulle vilja veta hur man kan arbeta med den typen av frågor utan
att göra större inskränkningar för att vi i en öppen och fri debatt ska kunna
veta vem som egentligen står bakom olika budskap. Det handlar kanske
inte om vad som sägs utan om att veta vem som egentligen tycker just
detta.

Anf. 107 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Jag vill börja med att vara väldigt tydlig: Desinformation och
trollkonton hör inte hemma i svensk politik. Vi har hört företrädare för alla
regeringspartier vara tydliga med att partier inte ska använda sig av
anonyma konton på sociala medier. Mitt eget parti har gått längre och
föreslagit att partier ska förbjudas att använda anonyma konton. Det är
jätteviktigt att vi säkerställer att en fri, öppen och informerad demokratisk
debatt kan äga rum.

Jag är här för att samråda om rådsslutsatser som gäller det bredare
greppet om detta. Av respekt för EU-nämndens dagordning kan jag säga
att jag tänker uppehålla mig vid just rådsslutsatserna. Som ni vet är de icke-
bindande, men de värnar just de här rättigheterna. De ger en bra grund för
ståndpunkten att det är viktigt med den fria, öppna och demokratiska
debatten, och i en sådan hör som sagt inte trollkonton hemma.

Anf. 108 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Som jag sa är det av allra största vikt att vi kan ställa oss
bakom de här rådsslutsatserna. Sedan vill jag bara för uppteckningarnas
skull säga att jag nog inte riktigt delar den bild som statsrådet ger uttryck
för: att alla partier här hemma i Sverige har sagt att man inte ska använda
sig av anonyma konton. Det är nog min bild att så inte är fallet. Min bild
är nog att i alla fall ett parti har sagt precis tvärtom: att man tänker fortsätta
att använda anonyma konton och falska konton på nätet. Men det säger jag
mer för uppteckningarnas skull. Det är inget som ska behandlas på själva
rådsmötet. Jag vill bara vara tydlig med att jag inte riktigt delar den bild
som statsrådet gav uttryck för.

Anf. 109 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Det jag sa var att alla regeringspartier har varit tydliga med detta. Det
är alltså Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 26, Genomförandet av Istanbulkonventionen. Det är en informationspunkt.

Anf. 111 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Som ni vet tillträdde EU i juni 2023 Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet, det som är mer känt som Istanbulkonventionen. Ordförandeskapet förväntas avlägga en lägesrapport där man redogör för EU:s ställningstagande till Europarådets partskommittés förslag till nya procedurregler. Europarådets syfte med de nya procedurreglerna har varit att motverka att EU skulle få ett oproportionerligt stort inflytande i partskommittén efter sitt tillträde till konventionen. EU har lagt fram ett motförslag i vilket man delvis accepterar partskommitténs förslag. Vidare förväntas ordförandeskapet redogöra för EU:s arbete för att på effektivast möjliga sätt koordinera sina beslut inför varje möte i Europarådets partskommitté.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Anf. 113 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Då tackar jag för mig och önskar en trevlig nationaldag!

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Tack detsamma!

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Carl-Oskar Bohlin med medarbetare varmt välkomna till nämnden.

Vi börjar med återrapporten. Är det någonting statsrådet vill tillägga utöver den skriftliga återrapporten?

Anf. 116 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Fru ordförande! Jag tackar för möjligheten att komma hit. Jag hänvisar till den skriftliga rapporten och är beredd att svara på frågor.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi går över till information och samråd. Vi går in på dagordningspunkt 15, Förstärkning av krisberedskap och krishantering på EU-nivå. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 118 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Fru ordförande! Vid rådsmötet den 13 juni avser det belgiska ordförandeskapet att hålla en bred diskussion om förstärkning av beredskap och krishantering på EU-nivå. Syftet är bland annat att diskutera hur medlemsstaterna kan bidra till arbetet på EU-nivå samt följa upp Europeiska rådets slutsatser om stärkt beredskap och krishantering från mars 2024.

Dagens komplexa, sammankopplade och globala utmaningar har haft en djupgående inverkan inom och utanför unionens gränser. Att stärka EU:s förmåga att möta olika typer av kriser har klättrat högre upp på EU:s agenda allteftersom kriserna har avlöst varandra. En av det belgiska ordförandeskapets prioriteringar är därför att stärka EU:s beredskap och krishantering.

Under våren har diskussioner förts i flera olika forum. De här diskussionerna har bland annat handlat om rådsslutsatser om horisontell krishantering samt om ett breddat och mer tvärsektoriellt mandat för Centrumet för samordning av katastrofberedskap, förkortat ERCC. I mars 2024 underströk Europeiska rådet i de slutsatser jag precis nämnde det tvingande behovet av ökad och samordnad militär och civil beredskap och strategisk krishantering mot bakgrund av den föränderliga hotbilden.

I diskussionen i RIF, där jag själv kommer att delta, avser jag att understryka vikten av detta på EU-nivå. Givet utvecklingen med flera parallella gränsöverskridande och sektorsövergripande kriser och mot bakgrund av det allvarliga säkerhetspolitiska läget anser regeringen att det är viktigt att stärka EU:s arbete med beredskap och krishantering i bred mening. Erfarenheterna från Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina tyder på att EU:s beredskap behöver stärkas utifrån ett allriskperspektiv med särskilt fokus på olika former av antagonistiska hot och en ansats som utgår från

hela samhället.

Regeringen verkar även för att stärka EU:s arbete inom civilskydd och civilskyddsmekanismen, och som ett led i det arbetet välkomnar regeringen en bredare och mer tvärsektoriell roll för ERCC. I ljuset av det försämrade säkerhetspolitiska läget och en alltmer utmanande hot- och riskbild behöver EU arbeta både utifrån en mer samlad insats inom beredskapsområdet och med förhöjda ambitioner, och det gäller även för ERCC. ERCC har visat prov på detta inte minst kopplat till koordineringen av civilt stöd till Ukraina. Ett breddat mandat för ERCC under den kommande mandatperioden kommer att stärka EU:s gemensamma operativa förmåga.

Jag vill i detta sammanhang också informera nämnden om att Finlands före president Sauli Niinistö har fått i uppdrag av EU-kommissionen och EU:s höga representant att skriva en rapport om hur Europas civila och militära beredskap kan stärkas. Rapporten tas fram i nära samarbete med medlemsstaterna, och regeringen kommer att göra inspel till Niinistös rapport i linje med de ståndpunkter jag nu har redogjort för.

Anf. 119 MARKUS SELIN (S):

Jag har ingen avvikande ståndpunkt eller mening utan tackar för en fyllig rapport. Statsrådet får bemöta följande om han vill; det är väl mer av ett medskick.

Vi socialdemokrater brukar betona vikten av kommunikation, och även ERCC-verktyget är nära kopplat till kommunikationen genom Cecis. Man brukar säga att sanningen är krigets första offer, och jag vet att statsrådet är väl insatt i sådant som vikten av god kommunikation i händelse av kris och krig.

Sverige har ju sin förvaltningsmodell och sin förvaltningsstruktur. I krigsinledningen år 2014 i Ukraina, som statsrådet nämnde, och i krigs- eskalationen i form av det fega fullskaliga angreppet från Ryssland 2022 vet vi att det förekom en massiv cyberattack i själva angreppet. Vad vill jag ha sagt med detta? Jo, det går i dag inte att skilja digital krigsföring från kinetisk krigsföring med kulor och krut. Våra fiender och antagonister kommer att utnyttja glapp och övergångar i vår förvaltningsstruktur. De kommer att medvetet leta där kedjan är som svagast, och som vi vet är kedjan inte starkare än sin svagaste länk.

Med det sagt kommer det för oss i Sverige, och i det arbete vi just nu gör med att utveckla av vårt totalförsvar, även in frågor som handlar om digitalisering och kommunikation. Vi har hanteringen av data i kris och krig – var lägger vi vår data, som kan vara livsnödvändig även för vårt militära försvar? Ska den finnas i luften, i moln, eller ska den finnas i serverhallar? Var står serverhallarna? Det är sådana och liknande frågor; vi behöver bara titta på Ukrainas hantering av data just nu.

Vi kan kolla på skydd av sådant som kommunikationsutrustning. Vi har själva har blivit angripna i form av störningar av gps-signaler och liknande. Det förekommer ofta påverkanskampanjer både före och under krig – och även i fred, visar det sig.

Detta är alltså mer av ett medskick, men statsrådet får gärna kommentera, bemöta eller reflektera över ledamoten Markus Selins åsikter och kommentarer.

Anf. 120 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M):

2023/24:40

5 juni

Fru ordförande! Jag betraktar det som ett medskick. Jag delar ledamoten Selins bedömning att cyber- och informationsdomänerna är i vissa delar tätt sammanflätade, inte bara doktrinärt hos våra antagonister och utan även rent faktiskt eftersom cyberdomänen så att säga är bärare av informationsdomänen.

Detta kräver att EU:s medlemsstater arbetar med de här frågorna på ett framåtlutat sätt. Det gör regeringen i Sverige, men vi driver naturligtvis också på för att regelverk som behöver vara gemensamma ska vara så skarpa och ändamålsenliga som möjligt. Jag tackar därför för medskicket.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Därmed konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Jag önskar statsrådet med medarbetare en fortsatt trevlig dag!

Anf. 122 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Vi tackar för det och tillönskar er detsamma!

Innehållsförteckning

§ 1 Rättsliga och inrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	1
Anf. 5 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	2
Anf. 6 JACOB RISBERG (MP)	2
Anf. 7 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	3
Anf. 8 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	3
Anf. 9 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	3
Anf. 10 Ämnesrådet JOHANNA PEYRON	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 12 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	4
Anf. 13 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	4
Anf. 14 JACOB RISBERG (MP)	4
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 16 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	5
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 18 JACOB RISBERG (MP)	5
Anf. 19 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	5
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 21 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	6
§ 2 Rättsliga och inrikes frågor	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 23 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	7
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 25 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	8
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 27 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	8
Anf. 28 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	8
Anf. 29 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	9
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 31 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	9
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 33 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	10
Anf. 34 MATILDA ERNKRANS (S)	10
Anf. 35 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	10
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 37 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	11
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 39 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	11

Anf. 40	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	11	2023/24:40
Anf. 41	ANNA LASSES (C).....	12	5 juni
Anf. 42	ADAM MARTTINEN (SD)	12	
Anf. 43	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	12	
Anf. 44	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	13	
Anf. 45	MARTIN KINNUNEN (SD)	13	
Anf. 46	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	14	
Anf. 47	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	15	
Anf. 48	ORDFÖRANDEN.....	15	
Anf. 49	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	15	
Anf. 50	ORDFÖRANDEN.....	16	
Anf. 51	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	16	
Anf. 52	ORDFÖRANDEN.....	16	
Anf. 53	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	16	
Anf. 54	ORDFÖRANDEN.....	16	
Anf. 55	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	16	
Anf. 56	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 57	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	17	
Anf. 58	MATILDA ERNKRANS (S).....	17	
Anf. 59	JACOB RISBERG (MP).....	18	
Anf. 60	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	18	
Anf. 61	ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 62	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	18	
Anf. 63	ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 64	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	19	
Anf. 65	ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 66	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	20	
Anf. 67	ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 68	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	20	
Anf. 69	ANNA LASSES (C).....	21	
Anf. 70	MATILDA ERNKRANS (S).....	21	
Anf. 71	JACOB RISBERG (MP).....	21	
Anf. 72	ORDFÖRANDEN.....	22	
Anf. 73	ANNA LASSES (C).....	22	
Anf. 74	JACOB RISBERG (MP).....	22	
Anf. 75	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	22	
Anf. 76	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	22	
Anf. 77	MATILDA ERNKRANS (S).....	23	
Anf. 78	ORDFÖRANDEN.....	23	
Anf. 79	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	23	
Anf. 80	ORDFÖRANDEN.....	23	
Anf. 81	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	23	
Anf. 82	ORDFÖRANDEN.....	24	
Anf. 83	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	24	
Anf. 84	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	25	
Anf. 85	MATTIAS VEPSÄ (S).....	25	
Anf. 86	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	26	
Anf. 87	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	26	
Anf. 88	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	26	
Anf. 89	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	27	
Anf. 90	ORDFÖRANDEN.....	27	

Anf. 91	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	27
Anf. 92	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 93	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	27
Anf. 94	JACOB RISBERG (MP)	28
Anf. 95	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	28
Anf. 96	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 97	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	28
Anf. 98	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 99	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	29
Anf. 100	ORDFÖRANDEN	29
§ 3	Rättsliga och inrikes frågor	30
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 102	Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L)	30
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 104	Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L)	30
Anf. 105	MATILDA ERNKRANS (S)	31
Anf. 106	JACOB RISBERG (MP)	32
Anf. 107	Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L)	32
Anf. 108	MATILDA ERNKRANS (S)	32
Anf. 109	Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L)	32
Anf. 110	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 111	Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L)	33
Anf. 112	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 113	Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L)	33
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	33
§ 4	Rättsliga och inrikes frågor	34
Anf. 115	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 116	Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M)	34
Anf. 117	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 118	Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M)	34
Anf. 119	MARKUS SELIN (S)	35
Anf. 120	Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M)	36
Anf. 121	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 122	Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M)	36